ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
שלישי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

מכבוד קדושת

אדמו״ר מנחם מענדל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

וארא

(חלק א)

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים״
770 איסטערן פאַרקוויי ברוקלין, נ.י.
שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

Likkutei Sichot

Copyright © 2026
by
Kehot Publication Society®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פרשת וארא

א. ווי מען האָט שוין אַ סך מאָל גערעדט, אַז אַלע ענינים פון תורה, ניט נאָר די דינים נאָר אויך די סיפּורים, זיינען אַ הוראה (אָנווייזונג) — תורה מלשון הוראה — אין יעדער צייט און אין יעדער אָרט, עד סוף כל הדורות. און דאָס איז דער ענין פון נצחיות התורה.

דאָס הייסט, אַז אפילו די דערציילונגען און געשעענישן, וואָס זיינען פאַרבונדן מיט אַ מעמד ומצב, וואָס איז ניט שייך אין איצטיקע דורות, אָבער מצד נצחיות התורה, זיינען אויך זיי אַ הוראה אין יעדן דור.

אַזוי איז דאָס ביי אַלע סיפּורי התורה, און מכ״ש די סיפּורים וועגן יציאת מצרים.

די מצוה פון זכירת יציאת מצרים איז יעדן טאָג, ווייל דער ענין פון יציאת מצרים איז פאַראַן אין דער רוחניות'דיקער עבודה פון מענטשן יעדן טאָג, ווי דער אַלטער רבי דערקלערט באריכות אין תניא (פמ״ז) און אין תורה אור. איז דאָך זיכער אַז אַלע סיפּורים וואָס די תורה דערציילט וועגן דעם אופן ווי די אידן זיינען אַרויס פון מצרים אין גשמיות, זיינען אַ הוראה אויך אין דעם אופן „יציאת מצרים" אין רוחניות.

דער אָנהויב פון יציאת מצרים איז געווען מיט די עשר מכות, וואָס דורך זיי האָט מען צעבראָכן דעם שטאָלץ פון פרעה און דעם שטאָלץ פון מצרים. דאָס איז דאָך דער תוכן פון היינטיקער סדרה, אין וועלכער עס ווערט דערציילט וועגן די מכות דם, צפרדע כו'.

ב. דער אָנהויב פון היינטיקער סדרה איז וועגן דער שווערער אונטערדריקונג און גלות אין מצרים.

די סדרה הויבט זיך אָן מיט די ווערטער וארא אל אברהם גו', וואָס דאָס איז דעם אויבערשטנ'ס ענטפער צו משה רבינו אויף זיין שאלה

(ענדע פ׳ שמות) למה הרעתה לעם הזה גו׳ והצל לא הצלת את עמך.

דער גלות איז געווען אַזוי שטאַרק, מיט אַזאַ שטאַרקער פינצטערקייט, — חושך כפול ומכופל — אַז אַפילו ביי משה רבנו, וואָס ער איז תכלית החכמה והשכל דקדושה, איז אפילו אין זיין שכל ניט געווען קיין אָרט אויף דעם, און ער האָט געפרעגט, למה הרעתה לעם הזה.

אויך נאָכדעם, ווען משה רבינו האָט איבערגעגעבן צו די אידן דעם ענטפער פון דעם אויבערשטן: „לכן אמור לבני ישראל אני הוי׳ גו׳ והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים גו׳״ מיט די ד׳ לשונות של גאולה, איז ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה.

אפילו די אויסערגעוויינלעכע אַנט־פּלעקונג פון שם הוי׳, וואָס איז דאַן נתגלה געוואָרן, ווי עס שטייט: לכן אמור לבני ישראל אני הוי׳, וואָס דאָס איז דאָך גאָר אַ דערהויבענע אַנטפּלע־קונג, פונדעסטוועגן האָט עס ביי זיי ניט געבראָכן דעם גלות, און ולא שמעו אל משה גו׳.

און זיכער, אַז דאָס איז ניט געווען די שולד מצד דעם שליח וואָס האָט איבערגעגעבן דעם אויבערשטנס רייד, וואָרום דער שליח איז דאָך געווען משה רבנו וואָס שכינה מדברת מתוך גרונו של משה, ד. ה. אַז אַפילו דער גוף הגשמי פון משה׳ן איז געווען א צינור און אַ כלי צו איבערגעבן דעם אוי־בערשטנס רייד ווי זיי זיינען.

— ווי עס איז באַוואוסט[1] דער חילוק צווישן משה׳ן און אַלע נביאים, אַז בא אַלע נביאים, בשעת נבואה האָט גע־דאַרפט זיין התפשטות הגשמיות, ווייל זייער גשמיות׳דיקער קערפּער איז ניט געווען קיין כלי צו דעם, און אַפילו נאָך דעם — התנבאו ב„כה״ (בחינת דמות בלבד), אָבער משה רבנו איז בשעת הנ־בואה געבליבן ווי ער איז, און התנבא ב„זה״[2], ווייל זיין גוף הגשמי איז גע־ווען אַ צינור און אַ כלי אויף איבער־געבן דעם דבר הוי׳ ווי ער איז —

אויסער דעם איז געווען דער זכרון זכות אבות, וואָס דער אויבערשטער האָט דערמאָנט ביים אָנהויב פון זיין דיבור: וארא אל האבות, וואָס זכרון זכות אבות איז אַ גרויסע הילף. אַזוי ווי עס איז פאַראַן אין משנה[3], אַז מען פלעגט זאָגן האיר פני כל המזרח עד שבחברון להזכיר זכות ישני חברון, וואָס דאָס איז אַ סיוע — הילף — אין עבודת הקרבנות בכלל און קרבן תמיד בפרט.

נאָך מערער: דער זכרון זכות אבות איז געווען פון דעם אויבערשטן אַליין, וואָס דאָס איז גאָר אַ גרויסע סיוע.

און ניט קוקנדיק אויף די אַלע מע־לות: א) גילוי פון שם הוי׳ און די ד׳ לשונות של גאולה; ב) דער גילוי דורך משה׳ן; ג) דערמאָנונג פון זכות אבות; און ד) דורכן אויבערשטן אַליין, האָט דאָס נאָך אַלץ ניט גע׳פועל׳ט אויף זיי אָנצוהויבן ברעכן דעם גלות, און עס האָט זיך ביי זיי ניט אָפּגעלייגט דער ענין פון גאולה.

ניט נאָר אַז בא זיי האָט זיך דאָס ניט אָפּגעלייגט אין אַן אופן פון ראי׳

1) רמב״ם הלכות יסוה״ת פ״ז ה״ו.

2) ספרי ר״פ מטות. רש״י עה״ת במדבר ל, ב.

3) יומא כח, א. תמיד ל, א.

— התאמתות גדולה ביותר — נאָר אַפילו אין אַן אופן פון שמיעה[4] — הבנה והשגה אַליין — האָט זיך דאָס אויך ניט אָפּגעלייגט — ולא שמעו גו׳.

ג. דאָס אַלץ ווערט דערקלערט אין אָנפאַנג פּרשה. אָבער שפּעטער אין דער פּרשה, דערציילט זיך וועגן די מכות, וואָס דוקא זיי האָבן אָנגעהויבן צע־ברעכן דעם גלות, ניט קוקנדיק אויף זיין שטאַרקייט און תוקף, כנ״ל.

און דאָס איז אַן אָנווייזונג אין דער עבודה פון יעדן איינעם, יעדן טאָג אין יציאת מצרים הרוחנית:

ניט קוקנדיק וואָס דער „מצרים״ איז בא אים מיט אַ גרויס שטאַרקייט — צי דאָס איז בחי׳ מצרים דקדושה, ד. ה. אַז זיין עבודה איז על פּי טעם ודעת, במילא איז זיין עבודה אַ באַגרענעצטע — מצ־רים וגבולים, אָדער אפילו אַז דאָס איז מצרים דלעומת זה, ד. ה. אַז אפילו די עבודה וואָס על פּי טעם ודעת פעלט בא אים אויך, פונדעסטוועגן, דורך דער עבודה פון די מכות קען מען ברעכן די שטאַרקייט פון מצרים, און פועל׳ן אַ גאולה אין זיין נשמה.

ד. די ערשטע מכה וואָס האָט גע־בראָכן גלות מצרים איז געווען — דם. די וואַסערן — פון נילוס — זיינען גע־וואָרן בלוט.

די טבע פון וואַסער איז קאַלט און נאַס[5]. בכלל איז קאַלטקייט אַ היפּך פון קדושה, ווייל קדושה איז חיות, לעבע־דיקייט, ווי עס שטייט אין אדר״נ[6]: עשרה נקראו חיים, דאָס ערשטע רעכנט ער דאָרט, אַז הקב״ה נקרא חיים, און דערנאָך רעכנט ער אויס אַלע וואָס זיינען באַהעפט צום אויבערשטן. חיות ברענגט מיט זיך חמימות, וואַרעמקייט. אָבער קאַלטקייט איז דער היפּך פון וואַרעמקייט און קדושה׳דיקער לעבע־דיקייט.

דאָס מיינט: די ערשטע זאַך וואָס מ׳דאַרף איינברעכן איז — קאַלטקייט, בשעת ס׳איז דאָ אַ קאַלטקייט צו קדושה־ענינים, הויבן זיך פון דעם אָן אַלע ענינים וועלכע זיינען אין קעגנ־זאַץ צו קדושה. און דערפאַר איז די ערשטע מכה געווען אין וואַסער — קאַלטקייט.

ה. אין וועלכע מים איז די מכה געווען? — דערציילט די תורה: „במים אשר ביאור״[7] — אין די וואַסערן פון טייך נילוס.

אין קאַלטקייט זיינען דאָ צוויי אופ־נים: א) אַ קאַלטקייט צו ענינים פון וועלט, וואָס דאָס קומט מצד קדושה. ב) אַ קאַלטקייט צו עניני קדושה, וואָס דאָס איז דער אָנהויב פון אַלע קליפּות, כנ״ל.

אַזוי זיינען אויך פאַראַן צוויי סאָרטן מים: א) מים וואָס קומען מל־מעלה, ווי עס שטייט: למטר השמים תשתה מים, וואָס דאָס איז קרירות פון קדושה. ב) מים שמתחת לארץ — קרירות דקליפּה.

דאָס וואַסער פון טייך נילוס, איז געווען פון דער דרגא הב׳. דערפאַר

---

4) זע תורה אור ר״פ ויחי, ובכ״מ.

5) זע רמב״ם הלכות יסוה״ת פ״ד ה״ב.

6) פל״ד, י.

7) זע זהר חלק ב׳ כח, ב.

שטייט[8] ביים נילוס דער לשון עולה לקראתו, ווייל דאָס קומט ניט מלמעלה נאָר פון די מים שמתחת לארץ.

און די מי נילוס, ד. ה. די קאַלטקייט צו קדושה, דאָס איז געווען די ע״ז פון מצרים, וואָס פון דעם האָבן זיך געגנר־מען אַלערליי שלעכטס. דערפאַר, בשעת מען האָט אָנגעהויבן ברעכן דעם גאון – שטאָלץ – פון מצרים, האָט מען די ערשטע זאַך געבראָכן די מי היאור – ענין הקרירות.

ו. וואָס איז געוואָרן פון די וואַ־סערן? זיי זיינען געוואָרן דם – בלוט. דם איז חיות, לעבעדיקייט, ווי עס שטייט כי הדם הוא הנפש. „ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם״, אַנשטאָט די קאַלטקייט איז געוואָרן לעבעדיקייט, דמיני׳ ובי׳ אבא לשדי׳ בי׳ נרגא[9].

דערמיט וועט מען אויך פארשטיין וואָס ביים אָנהויב שטייט[10], אַז דאָס וואַסער איז איבערגעאַנדערשט גע־וואָרן לדם „ביבשת״, ולכאורה, וואָס איז נוגע צו מוסיף זיין דעם וואָרט ביבשת? נאָר דער ענין איז: ווייל טרוקעניש, יבשה, האָט ניט אין זיך אַפילו די מעלה פון פייכטקייט – דביקות, און דער אוי־פטו איז געווען, אַז אפילו אין טרוקע־ניש זאָל אויך זיין חיות.

ז. אין די פיר סוגים פון דומם, צומח, חי און מדבר, איז וואָס דער סוג האָט אין זיך וויינקער חיות, אַלץ ווייטער איז ער פון קדושה, וואָרום קדושה איז חיות, כנ״ל. דומם איז די ווייטסטע זאַך פון קדושה, נאָך דעם גייט צומח און דאַן חי. אַזוי אויך אין די ד׳ עולמות אצילות בריאה יצירה עשי׳, איז עשי׳ – וואָס דאָרט איז הרע גובר – בדוגמת דומם א. א. וו.

מים און דם זיינען די קרירות וחמי־מות ווי דאָס איז אין דומם. אָבער אויך אין בעלי חיים איז דאָ דער ענין הקרי־רות. און פאַרשטייט זיך אַז איבערהויפט איז דאָס ביי די בע״ח וועלכע זיינען באַשאַפן געוואָרן פון וואַסער. פון די עשר מכות – איז דאָס צפרדעים, ושרץ היאור צפרדעים, ווי ביי בריאת הדגים אין ששת ימי בראשית[11], ביז אַז צפרדע שווימט אין טייכן וכו׳, ווי דערציילט אין גמרא ומדרש[12], אַז בכדי אַן עקרב זאָל קענען אַריבערגיין איבער אַ טייך, זעצט מען אים אַרויף אויף אַ צפרדע, און דער צפרדע פירט אים איבער דעם טייך.

– עקרב איז אויך בטבע אַ קר און תוקף הקרירות[13]. פונדעסטוועגן איז ער ניט מים, ניט היפך בתכלית פון אש, ער שווימט ניט. אָבער צפרדע איז בריאת המים[14] – היפך האש.

ח. דערמיט וועט מען פאַרשטיין, וואָס עס שטייט א רבותא אויף די

8) אגדת בראשית פמ״ב. פירש״י עה״ת בראשית מז, י.

9) סנהדרין לט, ב. (כ״ה הלשון בתניא. ובגמרא ניזיל בי׳ נרגא).

10) שמות ד, ט.

11) שמות רבה פ״י, ב.

12) נדרים מא, א. קהלת רבה פ״ה עה״פ ויתרון ארץ.

13) עבודה זרה כח, סע״ב.

14) שמות רבה פ״י, ג.

צפרדעים אַז דוקא זיי זיינען געגאַנגען „בתנוריך" — אין די אויוונס. אין פלוג, וואָס איז דער אויפטו אין דעם?

— די חז"ל לערנען דערפון אָפּ זייער מסירות נפש[15], אַז וויבאַלד דער אוי־בערשטער האָט זיי געהייסן גיין אין גאַנץ ארץ מצרים, זיינען זיי געגאַנגען אַפילו אין אויוונס. אָבער דאָס דער־קלערט ניט פאַרוואָס איז דאָס זעלבע ניט געווען אויך ביי כנים און ערוב. —

אָבער לויט דעם וואָס מען האָט גע־רעדט פריער איז פאַרשטאַנדיק: מען האָט באַוויזן מסירת נפש בתכלית, אַפי־לו מן הקצה אל הקצה, ווי צפרדעים וואָס זיינען פון מים — ושרץ היאור — און פונדעסטוועגן זיינען זיי געגאַנגען אין ברענענדיקע אויוונס — אש, היפך מקצה לקצה.

ט. די צפרדע איז געקומען אויף צו שלאָגן דעם גאַנצן געביט פון פּרעה, וואָס דאָס מיינט די קדושה'דיקע קאַלט־קייט צו ענינים פון גשמיות און חומ־ריות.

און דאָס איז דער ענין, וואָס די צפרדעים זיינען געגאַנגען „בתנוריך ובמשארותיך", ד. ה. זיי זיינען געגאַנ־גען לעשן די היץ און די פאַלשע גע־הויבנקייט פון קליפה. וואָרום אויך אין לעומת זה איז פאַראַן דער ענין פון וואַרעמקייט.

כאָטש מען האָט פריער גערעדט אַז קליפה איז קרירות, קאַלטקייט, פונ־דעסטוועגן, כדי עס זאָל קענען זיין דער ענין הבחירה, מוז קליפה האָבן עפּעס אַ צוגלייך צו קדושה, לכל הפחות כקוף בפני אָדם (ווי אַ מאַלפּע צו אַ מענטש), דערפאַר איז אויך אין קליפה פאַראַן דער ענין פון היץ — דער קאָך אין עניני עולם הזה.

י. די הוראה — אָנווייזונג — פון דעם אין עבודה איז:

בכדי פטור צו ווערן און אַרויסגיין פון מצרים דלעומת זה,

(על דרך זה איז אויך דער אופן היציאה פון מצרים דקדושה, עבודה שעל פי טעם ודעת. אָבער נוגע בעיקר איז דאָך דער אַרויסגיין פון מצרים דלעומת זה)

דאַרף מען אַריינטראָגן אַ וואַרעמ־קייט און אַ לעבעדיקייט אין עניני הק־דושה, וואָרום דער אָנהויב פון כל מיני רע איז קרירות, — קאַלטקייט.

עס קען זיך דוכטן: וואָס איז אַזוי דער רעש אַז מען האָט ניט קיין קאָך אין קדושה, מען טוט דאָך ניט קיין פאַר־קערטע זאַכן, איז ווען אַרט דאָס אַז מען האָט ניט קיין קאָך אין קדושה?

דאַרף מען וויסן, אַז עס איז ניט ווי מען מיינט, אַז מען קען זיין ניט אַהין און ניט אַהער (ניט קאָכן זיך אין קדושה, און אויך ניט קאָכן זיך אין עניני רע), וואָרום אויב מ'איז קאַלט צו קדושה איז סוף סוף וועט מען ליגן אין טומאת מצרים, ר"ל.

און דערפאַר לייגט דער יצה"ר אַזוי פיל כחות מיט השתדלות אויף אָפּקילן אַ אידן ער זאָל ניט נתפעל ווערן פון אלקות, אַז אפילו בשעת

15) פסחים נג, ב. און זע זח"ב כט, ב.

ער זעט אַ נס ומופת גלוי, קומט דער יצה״ר צו אים און טענה׳ט מיט אים איין: וואָס האָסטו וואָס צו נתפעל ווערן פון דעם, דו אליין גלויבסט דאָך, אַז אַלע ענינים קומען פון דעם אויבערשטן און דער אויבערשטער איז אַ כל יכול, וואָס לגבי אים האָבן אַלע עולמות ניט קיין באַטרעף, איז דאָך פשוט אַז ביי אים האָבן קיין באַטרעף ניט דריי אור־תיות און ער קען איבערבייטן פון צירוף אותיות „חמץ״ אויף צירוף אותיות „שמן״, ומי שאמר לשמן וידליק הוא יאמר לחומץ וידליק[16], היינו וואָס דאַרפסטו נתפעל ווערן און אַרויסגיין פון די כלים?

די כוונה פון דעם יצה״ר איז צו אָפּקילן אים פון אַ ג־טלעכער התפעלות און פועל׳ן אין אים אַ קרירות צו קדושה, וואָס דאָס איז אַ מקור אויף טומאת מצרים.

דערפאַר דאַרף מען געדענקען אַז די ערשטע זאַך וואָס מען דארף טאָן אויף פטור ווערן פון „מצרים״ איז — „דם״, אָנהויבן קאָכן זיך און לעבן אין די ענינים פון קדושה.

און פונקט ווי מען דאַרף פועל׳ן ביי זיך די וואַרעמקייט אין קדושה — דם, אַזוי דאַרף מען אויך פועל׳ן ביי זיך די קאַלטקייט צו עניני העולם — צפרדע, וואָס דאָס זיינען אויך די צוויי תנועות פון סור מרע — צפרדע, ועשה טוב — דם, און דורך די צוויי תנועות וענפיהם גייט מען אַרויס פון מצרים.

16) תענית כה, א.

יא. בכלל איז דער סדר העבודה, פריער סור מרע און דערנאָך ועשה טוב. לויט דעם באַוואוסטן משל, אַז בשעת מען וויל מאַכן אַ דירה פאַר אַ מלך בשר ודם, איז די ערשטע זאַך דאַרף מען אויסראַמען אַלע שמוציקע זאַכן כו׳, און ערשט דעמאָלט קען מען אַריינשטעלן שיינע כלים און מאַכן עס פאַר אַ דירה ראוי׳ למלך.

דאָס איז אַ סדר מלמטה למעלה. אָבער מלמעלה למטה איז אַ פאַרקער־טער סדר, פריער ועשה טוב און דער־נאָך סור מרע, דאָס הייסט מען איז מגלה מלמעלה גילויים נעלים ביותר, וואָס פועל׳ן אַז מען איז סור מרע.

און וויבאַלד אַז די מכות זיינען דאָך געקומען מלמעלה, דערפאַר איז פריער געווען דם — „ועשה טוב״ און דערנאָך צפרדע — „סור מרע״.

יב. הגם אַז דאָס איז אַ סדר פון מלמעלה למטה, אָבער וויבאַלד אַז אַלע סיפורים פון תורה זיינען אַ הוראה פאַר אַלע דורות בעבודתנו — כנ״ל, איז דאָס אויך אַ הוראה אַז עס דארף אויך זיין אַ סדר פון אָנהויבן מיט ועשה טוב.

און ווי דער רבי מהר״ש האָט גע־זאָגט: „די וועלט זאָגט אַז מ׳קען ניט אַרונטער דאַרף מען אַריבער, און איך האַלט אַז מ׳דאַרף לכתחילה אַריבער״.

עס דאַרף אויך זיין אַ סדר פון גיין לכתחילה העכער, מגלה זיין ריבוי אור, וועט שוין דער חושך נדחה ווערן בדרך ממילא.

יג. מעין זה איז אויך דער חילוק פון גליא דתורה מיט פנימיות התורה. מצד גליא דתורה איז אַ סדר בדרך מלמטלמ״ע, מן הקל אל הכבד. מצד פנימיות איז אַ פאַרקערטער סדר, מען הויבט אָן באַלד מיט אור. ובפרט בדורות האחרונים, איז מען מגלה פנימיות התורה צו אַלעמען, און מען שטעלט ניט די תנאים און מען פאַרלאַנגט ניט די הכנות וועלכע מען האָט געדאַרפט האָבן אַמאָל צו אָנהויבן לערנען פנימיות התורה. היינט לערנט מען פנימיות התורה מיט אַלעמען — הפצה דוקא. און לויט דעם באַוואוסטן משל פון אַלטן רבי׳ן וועגן דעם איידלשטיין אין דעם מלך׳ס קרוין.

און דאָס איז דער וועג אויף אַרויסגיין פון מצרים — דער וועג פון אַנטפלעקן און פאַרשפּרייטן פנימיות התורה, אָנהויבן מיטן קאָך און חיות דקדושה — „דם״, דאַן וועט קומען דער דחיית הרע — דאָס אַוועקשטויסן די שלעכטס.

— און אַז שלש קליפות הטמאות וועלן נדחה אינגאַנצן פון זיין גבול, — במילא[17] האָט קליפּת נוגה אַן עלי׳ —

וואָס דורך דעם וועט מען פועל׳ן די גאולה הפרטית בנפשו, און דערנאָך אויך די גאולה הכללית, דכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, במהרה בימינו.

(משיחות ש״פ וארא, תשח״י)

יד. עס איז באַוואוסט, אַז די פיר לשונות של גאולה — פון היינטיקער סדרה — והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי, זיינען כנגד די ד׳ גאולות, פון גלות מצרים ושאר הגליות. דערפון איז פאַרשטאַנדיק אַז דער לשון „והבאתי״ איז דאָס אַן עלי׳ יותר אין דער גאולה דלעתיד לבוא, וואָס בכלל טיילט עס זיך אויף ימות המשיח און חד חרוב וכו׳.

פון דעם וואָס אויך דעם פינפטן לשון האָט דער אויבערשטער געזאָגט ביי גאולת מצרים, איז פאַרשטאַנדיק אַז אָנפאַנגענדיק פון יציאת מצרים, האָט זיך שוין אָנגעהויבן די גאולה העתידה אין אַלע אירע ענינים, לויט דעם וואָרט פון כ״ק מו״ח אדמו״ר, אַז פון יציאת מצרים אָן, פאָרט מען צו דער גאולה דלעתיד.

טו. די גמרא[18] זאָגט, ר׳ יוחנן אמר, אשו משום חציו. ד. ה. אַז באלד ווי מען צינדט אָן פייער ווערט מען שוין נתחייב אויף די היזקות וואָס וועלן אַרויסקומען שפּעטער.

אין פלוג, איז ער דאָך בשעת ההיזק אַן אנוס, היינט ווי אַזוי איז מען אים מחייב? נאָר דער חיוב איז אויף דעם אָנצינדן דעם פייער, (וואָס דאָס איז דאָך ברצון), וואָרום באַלד דעמאָלט האָט זיך שוין אָפּגעטאָן דער גאַנצער היזק.

מרובה מדה טובה ממדה פורעניות[19]. אויב ביי מדת פורעניות האָט זיך אָפּגעטאָן דער גאַנצער היזק פון פריער, איז דאָך ביי מדה טובה אודאי אַזוי, אַז באַלד ווי דער אוי־

---

17) תניא פל״ז.

18) ב״ק כב, א. ונמוקי יוסף שם.

19) יומא עו, א.

בערשטער האָט צוגעזאָגט והבאתי אתכם אל הארץ הטובה, וואָס דאָס גייט אויף דער דרגא עליונה פון גאולה דלעתיד, האָט זיך שוין דאָס אַלץ אָפּ־געטאָן.

טז. וועגן דעם תענית פון תשעה באב, זאָגט דער זעלבער ר׳ יוחנן[20], אַז ער וואָלט מתקן זיין דעם תענית דער צענטן טאָג אין אב, ווייל תשעה באב איז נאָך דער רוב ביהמ״ק געווען גאַנץ און דער עיקר החורבן איז געווען בע־שירי באב.

פרעגט מען – לויט דעם דערמאָנטן כלל, אַז בשעת מען צינדט אָן פייער ווערט שוין אָפּגעטאָן דער גאַנצער היזק, הײנט וויבאַלד אַז דער אָנפאַנג פון ברענען איז געווען תשעה באב, האָט זיך דאָך לדעת ר׳ יוחנן אַליין אין ט׳ באב שוין אָפּגעטאָן דער גאַנצער ענין? נאָר די דערקלערונג איז, אַז דער דערמאָנטער כלל איז נאָר שייך ביי אַ בשר ודם, אָבער ניט ביי דעם אויבערשטן.

דער טעם אויפן חילוק: ביי אש, וואָס עס איז משום חציו, איז ווי נאָר דער חץ איז אַרויס פון זיין האנט איז ער שוין ניט קיין בעה״ב אויף אים, במילא, איז בשעת ער וואַרפט דעם חץ אָדער בשעת ער צינדט אָן דעם פייער, האָט זיך שוין אָפּגעטאָן דער גאַנצער היזק.

ובמילא פאַרשטייט מען, אַז ביי דעם אויבערשטן וואָס בא אים זיינען אויך אש וחיצים קיינמאָל ניט אַרויס פון האַנט[21], און ער איז אַלע מאָל אַ בעה״ב אויף דעם, בא אים האָט זיך די זאַך פריער ניט אָפּגעטאָן, ווייל ער קען דאָס אַלע מאָל ציען צוריק.

דערפאַר זאָגט ר״י אַז מען האָט גע־דאַרפט קובע זיין דעם תענית בעשירי באב, וואָרום הגם אַז באש הצתה, בת־שעה באב, – פונדעסטוועגן וויבאַלד אַז ער קען אַלע מאָל ציען צוריק, האָט זיך דער חורבן נאָך ניט אָפּגעטאָן בתשעה באב.

און לויט דעם איז דאָך אין פלוג אויך אַזוי אין אונזער ענין – הײנט וואָס זאָגן מיר אַז בשעת דער אויבער־שטער האָט צוגעזאָגט והבאתי גו׳, האָט זיך שוין אָפּגעטאָן די גאולה, וויבאַלד אַז ס׳איז דאָך אַלע מאָל בא אים אין האַנט, ומי יאמר לו מה תעשה, ובמילא איז דאָך כל זמן ער האָט ניט אָפּגעטאָן דעם ענין בפועל, האָט זיך דער ענין נאָך ניט אָפּגעטאָן?

יז. אָבער באמת איז דאָס קיין קשיא ניט. וואָרום עס איז באַוואוסט[22], אַז פון גזירות רעות ר״ל האָט דער אויבער־שטער חרטה און ער איז זיי מבטל, אָבער פון גזירות טובות האָט ער קיין מאָל ניט חרטה, ההוא אמר וגו׳ ולא יקימנה, בתמי׳. דערפאַר איז בשעת דער אויבערשטער האָט צוגעזאָגט והבאתי גו׳ וואָס דאָס איז דאָך אַן ענין טוב, און וועט קיינמאָל ניט חרטה האָבן פון דעם, איז דאָס כאילו ווי ער איז כביכול מוכח אין דעם, און דאָס איז כביכול ווי ביי אַ מענטשן נאָכדעם ווי דער חץ איז שוין אַרויס פון זיין האַנט.

20) תענית כט, א.

21) רש״י דברים לב, מא.

22) רמב״ם הל׳ יסוה״ת פ״י ה״ד.

כאָטש אַז למעלה איז דאָך ניט שייך קיין הכרח חס ושלום, און הכל ברצונו יתברך, פונדעסטוועגן, וויבאַלד אַז אַזוי איז רצונו יתברך, אַז אַן ענין טוב וועט ער קיינמאָל ניט מבטל זיין, איז דאָך דער ענין אַ מוכרח.

לגבי דעם אויבערשטן איז זיכער, אַז דאָס איז ברצונו ית׳, וואָרום דאָס גופא וואָס דער ענין איז אַ מוכרח איז עס ווייל אַזוי איז ברצונו יתברך, אָבער דאָס וואָס ס׳איז נוגע צו דעם ענין, איז דאָך דער ענין אַ מוכרח ווייל ער — דער ענין — קען בשום אופן ניט בטל ווערן. ובמי־לא לגבי דעם ענין איז דאָס גלייך צו אַ בשר ודם, וואָס דער חץ איז אַרויס פון זיין האַנט, וואָס ער (דער חץ) קען בשום אופן ניט גיין צוריק.

יח. דער ענין אין עבודה איז:

בשעת מען ווייס אַז די גאולה, ביז אין דעם גרעסטן עילוי, איז שוין פאַראן איצטער, עס איז מער ניט וואָס זי דאַרף נתגלה ווערן, איז א סך גרינגער צו דורכגיין אַלע העלמות והסתרים וואָס אין עוה״ז בכלל, ובזמן הגלות בפרט און אין די לעצטע דורות בפרטי פּרטיות.

אויסער דעם, וואָס ס׳איז באַוואוסט, אַז אַלע מניעות ועיכובים וואָס זיינען דאָ אויף תומ״צ, זיינען ניט קיין אמת׳ע מציאות ח״ו, מער ניט ווי אַ העלם והסתר, בכדי אַרויסרופן טיפערע כחות אין עבודת ה׳,

איז נאָך מערער, אַז מצד דער גאולה וואָס זי איז באמת לאמיתו שוין דאָ איצטער, זיינען דאָך שוין אויך די הע־למות והסתרים שוין איצטער אַראָפּ.

און בשעת מען ווייס אַז דאָס איז מער ניט ווי אַ דמיון, און מען ווערט ניט נתפעל פון דעם, נאָר מען גייט מיט אַ שטאַרקייט אין קדושה, דעמאָלט גייט אַראָפּ דער העלם אויך פאַר דעם קער־פּערלעכן אויג, אַז עס ווערט לטב עביד און דאן אויך גם זו לטובה[23].

(משיחת ש״פ וארא, תשי״ד)

---

23) זע לקו״ש ח״ב ע׳ 393 ואילך.